EDIȚIE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

كيف تكون مفتاحا للخير

Cum să fii o cheie a binelui

ʿAbd al-Razzāq al-Badr

INSTITUTUL TAWHID
tawhid.ro

ʿAbd al-Razzāq al-Badr

Cum să fii o cheie a binelui

كيف تكون مفتاحا للخير

Institutul Tawhid
România · 2026

Titlul original: كيف تكون مفتاحا للخير
Ediția I
Ediție în limba română publicată de Institutul Tawhid. Distribuție gratuită.
Institutul Tawhid · https://www.tawhid.ro

Texte arabe coranice: Tanzil Project, Uthmani v1.1, © 2007–2026 Tanzil Project, CC BY 3.0 · https://tanzil.net. Sunt păstrate limitele fragmentelor și ale versetelor indicate în sursele revizuite.

Detaliu de legătură de carte · India, secolul al XVII-lea. The Metropolitan Museum of Art, 55.121.10.45 · CC0 / domeniul public.

Cuprins

Cum să fii o cheie a binelui 1
Primul lucru — Allah este Cel mai bun dintre cei care hotărăsc 6
Al doilea lucru — Unicitatea lui Allah și închinarea sinceră numai Lui 10
Al treilea lucru — Cunoașterea folositoare 16
Al patrulea lucru — Grija pentru obligațiile Islamului și îndatoririle religiei 22
Al cincilea lucru — Străduința de a te ține departe de păcate 27
Al șaselea lucru — Rugăciunea de cerere 31
Al șaptelea lucru — Ocolirea prilejurilor de tulburare și a îndoielilor 37
Al optulea lucru — Blândețea și purtarea nobilă față de oameni . . 39
Al nouălea lucru — Graba de a face binele 42
Al zecelea lucru — Amintirea Vieții de Apoi și a înfățișării înaintea lui Allah 44
Al unsprezecelea lucru — Prietenia cu oamenii buni și tovărășia celor drepți 48
Al doisprezecelea lucru — Grija de a răspândi binele 51
Al treisprezecelea lucru — Porțile binelui se deschid una după alta 53
Al paisprezecelea lucru — Nu disprețui porțile binelui deschise pentru ceilalți 55
Al cincisprezecelea lucru — Tămăduirea sufletului 59
Al șaisprezecelea lucru — Dorința robului pentru bine și pentru a le fi de folos oamenilor 62
Indice 64

Cum să fii o cheie a binelui

بسم الله الرحمن الرحيم

În numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

إن الحمد لله، نحمده ونستعينه ونستغفره ونتوب إليه، ونعوذ بالله من شرور أنفسنا وسيئات أعمالنا، من يهده الله فلا مضل له، ومن يضلل فلا هادي له، وأشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له، وأشهد أن محمدًا عبده ورسوله، صلى الله وسلم عليه وعلى آله وأصحابه أجمعين.

Toată lauda I se cuvine lui Allah. Îl lăudăm, Îi cerem ajutorul și iertarea și ne întoarcem la El cu căință. Căutăm adăpost la Allah de răul sufletelor noastre și de faptele noastre rele. Pe cel pe care Allah îl călăuzește nimeni nu-l poate rătăci, iar pe cel pe care îl lasă să se rătăcească nimeni nu-l poate călăuzi. Mărturisesc că nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah, Singurul, fără asociat, și mărturisesc că Muḥammad este robul și Trimisul Său. Allah să-i dăruiască binecuvântare și pace lui, familiei sale și tuturor companionilor săi.

Acestea fiind spuse, Ibn Mājah a relatat în Sunan, Ibn Abī ʿĀṣim în al-Sunnah și alții, de la Anas ibn Mālik, Allah să fie mulțumit de el, că Profetul ﷺ a spus:

إن من الناس ناسًا مفاتيح للخير، مغاليق للشر، وإن من الناس ناسًا مفاتيح للشر، مغاليق للخير، فطوبى لمن جعل الله مفتاح الخير على يديه، وويل لمن جعل الله مفتاح الشر على يديه

„Printre oameni sunt unii care sunt chei ale binelui și încuietori ale răului. Iar printre oameni sunt unii care sunt chei ale răului și încuietori ale binelui. Ferice de cel în mâinile căruia Allah a pus cheia binelui și vai de cel în mâinile căruia Allah a pus cheia răului!”[1]

Acest hadith măreț are numeroase texte asemănătoare în Sunnah Profetului ﷺ, care-i întăresc înțelesul și-i confirmă sensul și conținutul. Dintre ele amintim, de pildă, următoarele:

1 Sunan Ibn Mājah (237); Ibn Abī ʿĀṣim, al-Sunnah (297); al-Ṭayālisī, Musnad (2082); al-Bayhaqī, Shuʿab al-Īmān (698). Al-Albānī l-a clasificat ḥasan în al-Silsilah al-Ṣaḥīḥah (1332).

Al-Tirmidhī, Allah să aibă milă de el, a relatat în Sunan, de la Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el:

مر النبي ﷺ على نفر جلوس، فقال: ألا أنبئكم بخيركم من شركم؟ فسكت القوم، فأعادها النبي ﷺ ثلاثًا، فقالوا: بلى يا رسول الله، أخبرنا بخيرنا من شرنا؟ فقال ﷺ: خيركم من يرجى خيره ويؤمن شره، وشركم من لا يرجى خيره ولا يؤمن شره

„Profetul ﷺ a trecut pe lângă câțiva oameni care stăteau jos și a spus: «Să vă spun care dintre voi este cel mai bun și care este cel mai rău?» Oamenii au tăcut. Profetul ﷺ a repetat întrebarea de trei ori. Atunci ei au spus: «Da, Trimis al lui Allah! Spune-ne care dintre noi este cel mai bun și care este cel mai rău.» El ﷺ a spus: «Cel mai bun dintre voi este acela de la care se așteaptă bine și de al cărui rău oamenii sunt în siguranță. Iar cel mai rău dintre voi este acela de la care nu se așteaptă bine și de al cărui rău oamenii nu sunt în siguranță.»”[2]

Un text asemănător este hadithul relatat de Abū Mūsā al-Ashʿarī, Allah să fie mulțumit de el, în cele două Ṣaḥīḥ și în alte culegeri, potrivit căruia Profetul ﷺ a spus:

مثل الجليس الصالح ومثل الجليس السوء...

„Pilda tovarășului bun și a tovarășului rău...”[3]

Acesta este un hadith bine cunoscut.

2 Sunan al-Tirmidhī (2263), care a spus: „ḥasan ṣaḥīḥ”; Aḥmad (8812); Ibn Ḥibbān (528). Al-Albānī l-a declarat autentic în Ṣaḥīḥ al-Jāmiʿ (2603).

3 Al-Bukhārī (2101, 5534) și Muslim (2628).

Când musulmanul dornic de propria fericire, de izbânda și de mântuirea sa în această lume și în Viața de Apoi aude acest hadith măreț — mă refer la hadithul lui Anas — precum și textele asemănătoare care-i arată înțelesul, fără îndoială că inima i se umple de dor și de nădejde, iar în suflet i se trezește dorința de a fi una dintre cheile binelui și de a nu fi o cheie a răului.

Fără îndoială, acesta este un țel pentru fiecare musulman. Nu există musulman care să nu-și dorească să fie o cheie a binelui, nu o cheie a răului. Își dorește să fie dintre cei pentru care este

طوبى

„fericirea”,

nu dintre cei pentru care este

الويل

„nenorocirea”:

pedeapsa aspră și chinul dureros pe care Allah, Cel Binecuvântat și Preaînalt, le-a pregătit celor care sunt chei ale răului și încuietori ale binelui.

Când sufletul tânjește după acest lucru și-l nădăjduiește, omul trebuie să se străduiască împotriva propriilor slăbiciuni pentru a-i împlini cauzele, scopurile și țelurile, până când devine cu adevărat o cheie a binelui și o încuietoare a răului: în fapte, în viața sa și în punerea în practică. Simpla dorință sau închipuire nu este de ajuns. Trebuie să înțeleagă adevărata însemnătate a acestui lucru și să-l împlinească deplin și în chip desăvârșit, cerând ajutor pentru aceasta și refugiindu-se pe deplin la Allah, Cel Slăvit și Preaînalt, pentru a-l realiza.

Trecem acum la subiectul nostru:

كيف تكون مفتاحًا للخير؟

„Cum să fii o cheie a binelui?”

Răspunsul la această întrebare mare, măreață și importantă, de care avem cu toții nevoie, cuprinde mai multe lucruri. Poate că ele vor aduna diferitele ei laturi și aspectele sale esențiale. Le voi prezenta în ordine, unul după altul.

Primul lucru — Allah este Cel mai bun dintre cei care hotărăsc

Să știm că al-Fattāḥ este Allah, Cel Slăvit și Preaînalt. El, Cel Măreț și Preaînalt, este Cel mai bun dintre cei care hotărăsc. Al-Fattāḥ — Cel care deschide și hotărăște — este unul dintre numele Sale, Cel Măreț și Preaînalt. Fiecare musulman care crede în Allah, Cel Atotputernic și Măreț, și în numele Sale cele frumoase, între care se află și al-Fattāḥ, trebuie să se apropie așa cum se cuvine de Allah, Cel Binecuvântat și Preaînalt, și să I se închine prin numele Sale, punând în practică vorbele Lui:

﴿وَلِلَّهِ ٱلْأَسْمَآءُ ٱلْحُسْنَىٰ فَٱدْعُوهُ بِهَا﴾

„Ale lui Allah sunt numele cele mai frumoase, așadar chemați-L prin ele!”
[Coran, al-Aʿrāf 7:180, fragment].

Chemarea lui Allah, Cel Binecuvântat și Preaînalt, prin numele Sale, pe care El ne-a poruncit-o, cuprinde atât chemarea prin adorare, cât și chemarea prin cerere.

Chemarea prin adorare înseamnă să înțelegem numele, să-i cunoaștem sensul și să afirmăm atributul pe care îl arată, apoi să ne închinăm lui Allah, Cel Binecuvântat și Preaînalt, și să ne apropiem de El potrivit celor pe care credința în acest nume le cere și le implică.

Acest nume măreț al lui Allah, Cel Binecuvântat și Preaînalt — al-Fattāḥ — apare în Coran în două locuri:

Primul: în cuvintele lui Allah, Cel Slăvit și Preaînalt, care amintesc rugăciunea lui Shuʿayb, pacea fie asupra lui:

﴿رَبَّنَا ٱفْتَحْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا بِٱلْحَقِّ وَأَنتَ خَيْرُ ٱلْفَٰتِحِينَ﴾

„Stăpânul nostru, hotărăște cu dreptate între noi și neamul nostru! Tu ești Cel mai bun dintre cei care hotărăsc.”
[Coran, al-Aʿrāf 7:89, fragment].

Al doilea: în cuvintele Sale, Cel Binecuvântat și Preaînalt:

﴿قُلْ يَجْمَعُ بَيْنَنَا رَبُّنَا ثُمَّ يَفْتَحُ بَيْنَنَا بِٱلْحَقِّ وَهُوَ ٱلْفَتَّاحُ ٱلْعَلِيمُ﴾

„Spune: «Stăpânul nostru ne va aduna, apoi va hotărî între noi cu dreptate. El este Cel care hotărăște, Atoateștiutorul.»”
[Coran, Saba’ 34:26].

Numele Său, Cel Măreț și Preaînalt, al-Fattāḥ arată afirmarea pentru El a atributului de a deschide și a hotărî. Acest atribut măreț cuprinde înțelesurile pe care învățații le-au amintit ca sens al numelui: El hotărăște între robii Săi prin Legea Sa; hotărăște între robii Săi prin răsplata și pedeapsa Sa; și hotărăște între robii Săi prin decretele Sale privind ceea ce se petrece. Allah Preaînaltul spune:

﴿مَّا يَفْتَحِ ٱللَّهُ لِلنَّاسِ مِن رَّحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ لَهَا ۖ وَمَا يُمْسِكْ فَلَا مُرْسِلَ لَهُۥ مِنۢ بَعْدِهِۦ ۚ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ﴾

„Îndurarea pe care Allah o deschide pentru oameni nimeni nu o poate opri, iar ceea ce El oprește nimeni nu poate trimite după El. El este Cel Atotputernic, Înțeleptul.”
[Coran, Fāṭir 35:2].

El, Cel Binecuvântat și Preaînalt, este al-Fattāḥ.

De aceea, primul pas pentru cel care dorește să fie o cheie a binelui este să se refugieze la al-Fattāḥ, Cel Slăvit, Cel mai bun dintre cei care hotărăsc. Să caute apropierea de El, să se smerească înaintea Lui, să nădăjduiască la darul Său, Cel Măreț și Preaînalt, și să fie sincer față de El, Cel Slăvit.

Allah, Cel Atotputernic și Măreț, nu-l dezamăgește pe robul care-L cheamă și nu-l respinge pe credinciosul care nădăjduiește în El și-și pune speranța în El, Cel Măreț și Preaînalt.

Orice deschidere vine de la Allah, Cel Măreț și Preaînalt: faptul că-ți deschide calea spre cunoașterea folositoare, spre faptele bune și spre virtuțile nobile.

Așa cum a spus unul dintre înaintași:

إن هذه الأخلاق وهائب، وإن الله - تبارك وتعالى -

إذا أحب عبده وهبه منها

„Aceste virtuți sunt daruri. Când Allah, Cel Binecuvântat și Preaînalt, Își iubește robul, îi dăruiește din ele."

Allah, Cel Atotputernic și Măreț, a împărțit între robi însușirile, mijloacele de trai, faptele și duratele vieții. Totul vine de la El, Cel Măreț și Preaînalt.

Acesta este, așadar, primul lucru: să ne refugiem pe deplin la Allah, Cel Atotputernic și Măreț. Nu poți dobândi cunoaștere sau înțelegere, nu poți căpăta o virtute, nu poți săvârși un act de adorare sau orice alt asemenea lucru decât dacă Allah îți deschide calea.

Cât de frumoase sunt cuvintele pe care le-a spus Muṭarrif ibn ʿAbd Allāh ibn al-Shikhkhīr, unul dintre învățații generației tābiʿīn, Allah să aibă milă de el! El a rostit aceste cuvinte uimitoare:

لو أخرج قلبي وجعل في يساري، وجيء بالخيرات كلها وجعلت في يميني؛ لم أستطع أن أجعل شيئًا من هذه الخيرات في قلبي إلا أن يكون الله الذي يضعه

„Dacă mi-ar fi scoasă inima și așezată în mâna stângă, iar toate lucrurile bune mi-ar fi aduse și așezate în mâna dreaptă, n-aș putea pune nimic din aceste lucruri bune în inima mea decât dacă Allah ar fi Cel care l-ar așeza acolo.”[4]

Toată hotărârea se află în mâna lui Allah, Cel Binecuvântat și Preaînalt, atât înainte, cât și după.

Uneori, omul aude îndemnuri și lucruri foarte folositoare pentru religia și viața sa, aude despre căile binelui, ale virtuții și ale izbânzii, dar sufletul său dă înapoi, se împotrivește, iar faptele și dărnicia lui rămân puține. Izbânda este în mâna lui Allah. Nu există putere și nici tărie decât prin El, Cel Măreț și Preaînalt.

4 Ḥilyat al-Awliyāʾ (2/201) și Siyar Aʿlām al-Nubalāʾ (4/190).

Al doilea lucru — Unicitatea lui Allah și închinarea sinceră numai Lui

Să știm că cea mai mare și mai înaltă dintre toate cheile binelui este afirmarea unicității lui Allah, Cel Măreț și Preaînalt, și închinarea cu sinceritate numai Lui, Cel Slăvit și Preaînalt. Tawḥīd-ul este cheia oricărui bine și cheia Paradisului. Într-un hadith relatat de al-Bazzār, Allah să aibă milă de el, în Musnad, de la Muʿādh ibn Jabal, Profetul ﷺ a spus:

مفتاح الجنة شهادة أن لا إله إلا الله

„Cheia Paradisului este mărturisirea că nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah."[5]

5 Al-Bazzār, Musnad (2660). Lanțul relatării este întrerupt.

Lanțul acestui hadith a fost criticat. Totuși, înțelesul lui este adevărat și corect, fără îndoială, și este sprijinit de numeroase mărturii și dovezi din Sunnah Profetului ﷺ. Nu mă voi lungi amintindu-le. Una dintre cele mai clare este relatarea lui Muslim, de la ʿUmar ibn al-Khaṭṭāb, Allah să fie mulțumit de el, că Profetul ﷺ a spus:

ما من عبد يتوضأ فيبلغ الوضوء أو فيسبغ الوضوء ثم يقول: أشهد أن لا إله إلا الله، وأن محمدًا عبده ورسوله إلا فتحت له أبواب الجنة الثمانية يدخل من أيها شاء

„Oricărui rob care face abluțiunea și o împlinește așa cum se cuvine, apoi spune: «Mărturisesc că nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah și că Muḥammad este robul și Trimisul Său», i se vor deschide cele opt porți ale Paradisului, ca să intre prin oricare dorește."[6]

Tawḥīd-ul este, așadar, cheia Paradisului. Cel care nu vine cu această cheie, adică tawḥīd-ul, nu intră în Paradis. De aceea, Allah, Cel Slăvit și Preaînalt, a spus despre necredincioși:

﴿لَا تُفَتَّحُ لَهُمْ أَبْوَٰبُ ٱلسَّمَآءِ وَلَا يَدْخُلُونَ ٱلْجَنَّةَ حَتَّىٰ يَلِجَ ٱلْجَمَلُ فِى سَمِّ ٱلْخِيَاطِ﴾

„Nu li se vor deschide porțile cerului și nu vor intra în Paradis până când cămila nu va trece prin urechea acului."
[Coran, al-Aʿrāf 7:40, fragment].

6 Ṣaḥīḥ Muslim (234).

Nu se poate intra în Paradis decât prin tawḥīd. Profetul ﷺ a spus:

لا يدخل الجنة إلا نفس مؤمنة

„În Paradis nu intră decât un suflet credincios.”[7]

Lā ilāha illā Allāh —

لا إله إلا الله

„Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah”

— este cuvântul tawḥīd-ului și cheia Paradisului, după cum am arătat. Dar această cheie nu-și împlinește lucrarea, iar robul nu intră în Paradis prin ea decât dacă împlinește condițiile acestor cuvinte.
De aceea, imamul al-Bukhārī, Allah să aibă milă de el, a amintit în Ṣaḥīḥ că Wahb ibn Munabbih, unul dintre învățații generației tābiʿīn, a fost întrebat:

أليس لا إله إلا الله مفتاح الجنة؟

„Nu este Lā ilāha illā Allāh cheia Paradisului?”

El a răspuns:

7 Aḥmad (594); al-Tirmidhī (871); al-Ḥākim (2/331), care l-a declarat autentic, iar al-Dhahabī a fost de acord cu el. Al-Albānī l-a declarat autentic în Irwāʾ al-Ghalīl (4/301).

بلى، ولكن ليس مفتاح إلا له أسنان، فإن جئت
بمفتاح له أسنان فتح لك، وإلا لم يفتح لك

„Ba da. Dar orice cheie are dinți. Dacă vii cu o cheie care are dinți, ți se va deschide. Dacă nu, nu ți se va deschide."[8]

Prin aceasta, el arăta condițiile mărturisirii Lā ilāha illā Allāh, de care omul nu are folos decât dacă le împlinește, așa cum au venit în Cartea lui Allah, Cel Atotputernic și Măreț, și în Sunnah Profetului Său ﷺ. Sunt șapte condiții, amintite de învățați, care le-au expus pe larg dovezile în cărțile despre tawḥīd. Nu mă voi lungi explicându-le. Ele sunt: cunoașterea sensului acestei mărturisiri, atât a negației, cât și a afirmației, cunoaștere care exclude ignoranța; certitudinea care exclude îndoiala și nesiguranța; adevărul care exclude minciuna; sinceritatea care exclude asocierea și fățărnicia; iubirea care exclude ura și aversiunea; supunerea care exclude abandonarea ei; și acceptarea care exclude respingerea.

علم يقين وإخلاص وصدق مع
محبة وانقياد والقبول لها

> Cunoaștere, certitudine, sinceritate și adevăr,
> împreună cu iubire, supunere și acceptarea ei.

8 Al-Bukhārī, Cartea funeraliilor, capitolul despre funeralii și despre cel ale cărui ultime cuvinte sunt Lā ilāha illā Allāh; Fatḥ al-Bārī (3/132). Vezi și al-Tārīkh al lui al-Bukhārī și al-Ḥilyah a lui Abū Nuʿaym.

Învățatul șeic Ḥāfiẓ Ḥakamī, Allah să aibă milă de el, a adunat aceste condiții în câteva versuri frumoase ale poemului său minunat Sullam al-Wuṣūl și le-a explicat pe deplin în cartea Maʿārij al-Qabūl. El a spus, Allah să aibă milă de el:

وبشروط سبعة قد قيدت

وفي نصوص الوحي حقًا وردت

فإنه لا ينتفع قائلها

بالنطق إلا حيث يستكملها

العلم واليقين والقبول

والانقياد فادر ما أقول

والصدق والإخلاص والمحبة

وفقك الله لما أحبه

> De șapte condiții este ea legată,
> venite cu adevărat în textele revelației.
> Cel care o spune nu are folos din rostirea ei
> decât atunci când le împlinește pe toate:
> cunoașterea, certitudinea, acceptarea
> și supunerea — înțelege ce spun! —,
> adevărul, sinceritatea și iubirea.
> Allah să te călăuzească spre ceea ce iubește!

Cel care dorește să fie o cheie a binelui, pentru sine și pentru ceilalți, trebuie să împlinească tawḥīd-ul, al cărui cuvânt măreț este cheia Paradisului. Să fie sincer numai față de Allah, Cel Măreț și Preaînalt, și să caute, prin toate faptele, ascultarea și actele sale de apropiere, numai Fața lui Allah, Cel Atotputernic și Măreț. Să se apropie de Allah prin adorarea Sa și prin binefacerea față de oameni și purtarea frumoasă cu ei:

﴿إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ ٱللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنكُمْ جَزَآءً وَلَا شُكُورًا﴾

„Noi vă hrănim numai pentru Fața lui Allah. Nu dorim de la voi nici răsplată, nici mulțumire."
[Coran, al-Insān 76:9].

El săvârșește faptele fără să dorească altceva decât dobândirea răsplății lui Allah, Cel Atotputernic și Măreț, și împlinirea făgăduinței măreție pe care El, Cel Binecuvântat și Preaînalt, a pregătit-o pentru robii Săi sinceri.

Al treilea lucru — Cunoașterea folositoare

Cunoașterea folositoare este cea luată din Cartea lui Allah, Cel Atotputernic și Măreț, și din Sunnah Profetului Său ﷺ. Cunoașterea este o temelie de care robul are neapărat nevoie pentru a fi o cheie a binelui. Cel care nu are cunoaștere folositoare cum va deosebi cheile binelui de cheile răului? Cum va deosebi adevărul de falsitate, Sunnah de inovație, călăuzirea de rătăcire? Cum se va feri de falsitate dacă nu are cunoaștere? S-a spus din vechime:

كيف يتقي من لا يدري ما يتقي؟!

„Cum se poate feri de rău cel care nu știe de ce să se ferească?”

Allah, Cel Atotputernic și Măreț, spune:

﴿قُلْ هَٰذِهِۦ سَبِيلِىٓ أَدْعُوٓا۟ إِلَى ٱللَّهِ ۚ عَلَىٰ بَصِيرَةٍ﴾

„Spune: «Aceasta este calea mea: chem la Allah cu înțelegere limpede.»”
[Coran, Yūsuf 12:108, fragment].

Înțelegerea limpede este cunoașterea folositoare. Cum va deosebi adevărul de falsitate și călăuzirea de rătăcire cel care nu are cunoaștere folositoare?

﴿أَفَمَن يَمْشِي مُكِبًّا عَلَىٰ وَجْهِهِۦٓ أَهْدَىٰٓ أَمَّن يَمْشِي سَوِيًّا عَلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ﴾

„Oare cel care merge căzut cu fața în jos este mai bine călăuzit sau cel care merge drept pe o cale dreaptă?”
[Coran, al-Mulk 67:22].

﴿أَفَمَن يَعْلَمُ أَنَّمَآ أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ ٱلْحَقُّ كَمَنْ هُوَ أَعْمَىٰٓ ۚ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُو۟لُوا۟ ٱلْأَلْبَٰبِ﴾

„Oare cel care știe că ceea ce ți-a fost pogorât de la Stăpânul tău este adevărul este asemenea celui orb? Numai cei înzestrați cu minte iau aminte.”
[Coran, al-Raʿd 13:19].

﴿قُلْ هَلْ يَسْتَوِى ٱلَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَٱلَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ﴾

„Spune: «Oare sunt deopotrivă cei care știu și cei care nu știu?»”
[Coran, al-Zumar 39:9, fragment].

Cel care dorește să fie o cheie a binelui trebuie, așadar, să se îngrijească de cunoașterea folositoare și să-i acorde o atenție deosebită. Într-un hadith relatat de al-Bayhaqī, Profetului ﷺ i se atribuie cuvintele:

من غدا يطلب علمًا يتعلمه، فتح الله له به بابًا إلى الجنة

„Celui care pleacă dimineața în căutarea unei cunoașteri pe care să o învețe Allah îi deschide prin aceasta o poartă spre Paradis.”[9]

9 Al-Bayhaqī, Shuʿab al-Īmān (1699), de la Abū al-Dardāʾ. Al-Albānī l-a clasificat „foarte slab” în Ḍaʿīf al-Targhīb wa-l-Tarhīb (73).

Lanțul său este slab.
Ne este însă de ajuns ceea ce s-a transmis autentic de la Profetul ﷺ, prin Abū al-Dardāʾ, Allah să fie mulțumit de el, și prin alții. El ﷺ a spus:

من سلك طريقًا يلتمس فيه علمًا، سهل الله له به طريقًا إلى الجنة

„Celui care urmează o cale în căutarea cunoașterii Allah îi ușurează prin ea o cale spre Paradis."[10]

Cunoașterea este, așadar, o temelie măreață și un principiu important în această privință. Robul trebuie să se îngrijească de ea, pentru a deveni astfel una dintre cheile binelui și una dintre încuietorile răului.

Când robul nu este înzestrat cu cunoaștere, i se pot strecura multe lucruri dintre rătăciri, inovații și patimi, în timp ce el crede că face bine. Nu mă voi lungi explicând aceasta, ci voi relata o întâmplare cunoscută, transmisă de al-Dārimī, Allah să aibă milă de el, în Sunan, printr-un lanț ḥasan, de la ʿAmr ibn Salamah al-Hamdānī. El a spus:[11]

كنا نجلس على باب عبد الله بن مسعود قبل صلاة الغداة، فإذا خرج مشينا معه إلى المسجد، فجاءنا أبو موسى الأشعري فقال: أخرج إليكم أبو عبد الرحمن بعد؟ قلنا: لا، فجلس معنا حتى خرج، فلما خرج قمنا إليه

10 Aḥmad (5/196); Abū Dāwūd (3641); al-Tirmidhī (2682); Ibn Mājah (223); Ibn Ḥibbān (88), de la Abū al-Dardāʾ, Allah să fie mulțumit de el. Al-Albānī l-a declarat autentic în Ṣaḥīḥ al-Jāmiʿ (6297).

11 Al-Dārimī, Sunan (204).

جميعًا، فقال له أبو موسى: يا أبا عبد الرحمن! إني رأيت في المسجد آنفًا أمرًا أنكرته ولم أر والحمد لله إلا خيرًا، قال: فما هو؟ فقال: إن عشت فستراه، قال: رأيت في المسجد قومًا حلقًا جلوسًا ينتظرون الصلاة في كل حلقة رجل وفي أيديهم حصى، فيقول: كبروا مائة، فيكبرون مائة، فيقول: هللوا مائة، فيهللون مائة، ويقول: سبحوا مائة، فيسبحون مائة.

قال: فماذا قلت لهم؟ قال: ما قلت لهم شيئًا، انتظار رأيك - أو انتظار أمرك - قال: أفلا أمرتهم أن يعدوا سيئاتهم، وضمنت لهم أن لا يضيع من حسناتهم، ثم مضى ومضينا معه حتى أتى حلقة من تلك الحلق، فوقف عليهم فقال: ما هذا الذي أراكم تصنعون؟! قالوا: يا أبا عبد الله! حصى نعد به التكبير والتهليل والتسبيح.

قال: فعدوا سيئاتكم، فأنا ضامن أن لا يضيع من

حسناتكم شيء، ويحكم يا أمة محمد! ما أسرع هلكتكم، هؤلاء صحابة نبيكم ﷺ متوافرون، وهذه ثيابه لم تبل، وآنيته لم تكسر، والذي نفسي بيده! إنكم لعلى ملة هي أهدى من ملة محمد! أو مفتتحوا باب ضلالة؟ قالوا: والله يا أبا عبد الرحمن! ما أردنا إلا الخير، قال: وكم من مريد للخير لن يصيبه

„Stăteam la ușa lui ʿAbd Allāh ibn Masʿūd înainte de rugăciunea de dimineață. Când ieșea, mergeam cu el la moschee. Abū Mūsā al-Ashʿarī a venit la noi și a întrebat: «A ieșit deja la voi Abū ʿAbd al-Raḥmān?» Am răspuns: «Nu.» S-a așezat alături de noi până când acesta a ieșit. Când a ieșit, ne-am ridicat cu toții să mergem la el. Abū Mūsā i-a spus: «Abū ʿAbd al-Raḥmān, tocmai am văzut în moschee ceva ce am dezaprobat, deși, slavă lui Allah, n-am văzut decât bine.» El a întrebat: «Ce anume?» Abū Mūsā a răspuns: «Dacă vei trăi, îl vei vedea. Am văzut în moschee oameni așezați în cercuri, așteptând rugăciunea. În fiecare cerc se află un bărbat, iar ei au pietricele în mâini. El spune: ‘Rostiți takbīr de o sută de ori!’ și ei îl rostesc de o sută de ori. Apoi spune: ‘Rostiți tahlīl de o sută de ori!’ și ei îl rostesc de o sută de ori. Apoi spune: ‘Rostiți tasbīḥ de o sută de ori!’ și ei îl rostesc de o sută de ori.» Ibn Masʿūd l-a întrebat: «Și ce le-ai spus?» Abū Mūsā a răspuns: «Nu le-am spus nimic, așteptând părerea — sau porunca — ta.» El a spus: «De ce nu le-ai poruncit să-și numere faptele rele și nu le-ai garantat că niciuna dintre faptele lor bune nu se va pierde?» Apoi a pornit, iar noi am mers cu el, până când a ajuns la unul dintre acele cercuri. S-a oprit lângă ei și a întrebat: «Ce vă văd făcând?» Ei au răspuns: «Abū ʿAbd Allāh, sunt pietricele cu care numărăm takbīr-ul, tahlīl-ul

și tasbīḥ-ul.» El a spus: «Numărați-vă faptele rele! Vă garantez că nimic din faptele voastre bune nu se va pierde. Vai vouă, comunitate a lui Muḥammad! Cât de repede vă duceți la pierzanie! Iată, companionii Profetului vostru ﷺ sunt încă mulți printre voi, hainele sale încă nu s-au învechit și vasele sale încă nu s-au spart. Pe Cel în mâna Căruia se află sufletul meu, ori urmați o religie mai bine călăuzită decât religia lui Muḥammad, ori deschideți o poartă a rătăcirii!» Ei au răspuns: «Pe Allah, Abū ʿAbd al-Raḥmān, n-am dorit decât binele!» El a spus: «Câți nu-și doresc binele, dar nu-l vor atinge!»"

Așadar, nu va atinge binele decât cel care cunoaște binele, cunoașterea, adevărul și Sunnah.
Imamul Aḥmad a relatat în Musnad de la același ʿAbd Allāh ibn Masʿūd, Allah să fie mulțumit de el, că acesta a spus:

إن رسول الله ﷺ عَلَّمَ فواتح الخير، وخواتمه، وجوامعه

„Trimisul lui Allah ﷺ a fost învățat începuturile binelui, încheierile lui și cuvintele care-l cuprind."[12]

Dacă dorești să fii o cheie a binelui, învață începuturile, cuvintele cuprinzătoare și încheierile binelui, pe care le cuprind vorbele celui care conduce spre bine și este pilda oamenilor: Muḥammad ibn ʿAbd Allāh, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui.

12 Aḥmad, al-Musnad (4160).

Al patrulea lucru — Grija pentru obligațiile Islamului și îndatoririle religiei

Să ne îngrijim de obligațiile Islamului și de îndatoririle religiei, străduindu-ne să le împlinim. Grija, atenția și statornicia ta în îndeplinirea obligațiilor îți deschid porți ale binelui și ale virtuții la care nici nu te gândești și pe care nici nu ți le închipui.

Mărturiile și dovezile sunt numeroase. Mă voi mărgini să amintesc câteva:

În Ṣaḥīḥ al-Bukhārī, Umm Salamah, mama credincioșilor, soția Profetului ﷺ, Allah să fie mulțumit de ea, a relatat:

استيقظ رسول الله ﷺ ذات ليلة فقال: لا إله إلا الله

„Într-o noapte, Trimisul lui Allah ﷺ s-a trezit și a spus: «Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah!»"

Într-o altă versiune a spus:

سبحان الله! ماذا أنزل الله هذه الليلة من الفتن؟! ماذا فتح الله هذه الليلة من الخزائن؟!

„Slăvit să fie Allah! Ce ispite a pogorât Allah în această noapte! Ce comori a deschis Allah în această noapte!"[13]

13 Ṣaḥīḥ al-Bukhārī (115, 1126, 3599, 5844, 6218, 7069).

Observă, dragă cititorule: au coborât ispite și s-au deschis porțile comorilor binelui. Spre ce i-a îndrumat el ﷺ?

من يوقظ صواحب الحجرات يصلين

„Cine le trezește pe cele din odăi, ca să se roage?"

Dacă dorești să te ferești de ispite și dorești porțile, căile și cheile binelui, ele se află în rugăciune.

Poate că îți amintești aici cuvintele pe care Profetul ﷺ le păstra cu statornicie la intrarea în moschee. În Ṣaḥīḥ Muslim, Abū Usayd sau Abū Ḥumayd, Allah să fie mulțumit de amândoi, a relatat: Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

إذا دخل أحدكم المسجد فليقل: اللهم افتح لي أبواب رحمتك، وإذا خرج فليقل: اللهم إني أسألك من فضلك

„Când unul dintre voi intră în moschee, să spună: «O, Allah, deschide-mi porțile îndurării Tale!» Iar când iese, să spună: «O, Allah, Îți cer din harul Tău!»"[14]

Într-o altă versiune se spune:

افتح لي أبواب فضلك

„Deschide-mi porțile harului Tău!"[15]

Îndreptarea spre rugăciune și împlinirea ei deschid porțile îndurării. Împlinirea ei deplină și desăvârșită deschide porțile mijloacelor de trai. Cum poate cel care doarme și pierde rugăciunea sau cel căruia îi este greu să-și ridice capul pentru ea să-și dorească să i se deschidă porțile binelui?

14 Ṣaḥīḥ Muslim (713).

15 Al-Tirmidhī (314) și Ibn Mājah (771), de la Fāṭimah, Allah să fie mulțumit de ea.

Există multe hadithuri despre aceasta. Printre ele se află cel relatat de al-Tirmidhī în al-Jāmiʿ, de la Abū al-Dardāʾ și Abū Dharr, Allah să fie mulțumit de amândoi, de la Trimisul lui Allah ﷺ, care a relatat că Allah, Cel Atotputernic și Măreț, a spus:

ابن آدم! اركع لي من أول النهار أربع ركعات أكفك آخره

„Fiule al lui Adam, roagă-te pentru Mine patru rakʿah la începutul zilei, iar Eu îți voi fi de ajuns pentru restul ei!”[16]

Imamul Aḥmad și Abū Dāwūd l-au relatat, de asemenea, printr-un lanț autentic, de la Nuʿaym ibn Hammār al-Ghaṭafānī, Allah să fie mulțumit de el.[17]
Hadithul este autentic și bine stabilit. Gândește-te la el, dragă cititorule:

ابن آدم! اركع لي من أول النهار أربع ركعات

„Fiule al lui Adam, roagă-te pentru Mine patru rakʿah la începutul zilei!”

Allah, Cel Măreț și Preaînalt, nu are nevoie de rakʿah-urile și de prosternările tale. Dar aceasta este o poartă a binelui pe care Stăpânul lumilor te cheamă să intri.

16 Sunan al-Tirmidhī (475), de la Abū al-Dardāʾ și Abū Dharr, Allah să fie mulțumit de amândoi; al-Tirmidhī l-a clasificat ḥasan gharīb. Al-Albānī l-a declarat autentic în Irwāʾ al-Ghalīl (465).

17 Aḥmad, al-Musnad (5/286) și Sunan Abī Dāwūd (1289).

Șeicul Islamului Ibn Taymiyyah, Allah să aibă milă de el, a spus:

هذه الأربع عندي هي الفجر وسنتها

„După părerea mea, aceste patru sunt rugăciunea de fajr și sunnah ei."[18]

Adică rugăciunea sunnah obișnuită de dinaintea fajr-ului și rugăciunea obligatorie de fajr. Le împlinești la începutul zilei, apoi dobândești acest bine îmbelșugat și această mare deschidere.

Cât bine pierde cel care doarme și nu face rugăciunea de fajr! Când se ridică, este, după cum spune hadithul,

خبيث النفس كسلان

„cu sufletul apăsat și leneș".[19]

Porțile binelui i s-au închis, iar porțile mijloacelor de trai i-au fost zăvorâte. Începutul zilei este temelia și cârma ei; atunci coboară mijloacele de trai și binecuvântările.
Unul dintre înaintași a spus:

يومك مثل جملك؛ إن أمسكت أوله تبعك آخره

„Ziua ta este asemenea cămilei tale: dacă prinzi începutul ei, restul te va urma."

Ce așteaptă de la restul zilei cel care nu-i prinde începutul prin împlinirea rugăciunii?

De aceea, una dintre marile temelii pentru a deschide porțile binelui, atât pentru tine, cât și pentru ceilalți, este păstrarea obligațiilor Islamului și îndeplinirea îndatoririlor religiei, în fruntea cărora se află rugăciunea.

18 Vezi Zād al-Maʿād (1/360).

19 Relatat de al-Bukhārī (1142) și Muslim (776).

Privește și cum ți se deschid porțile binelui prin adorarea postului. Profetul ﷺ a spus în acel hadith măreț:

إذا كان أول ليلة من رمضان فتحت أبواب الجنة،
وغلقت أبواب النار، وصفدت الشياطين، ونادى مناد:
يا باغي الخير أقبل، ويا باغي الشر أمسك

„Când vine prima noapte din Ramaḍān, se deschid porțile Paradisului, se închid porțile Focului și diavolii sunt înlănțuiți. Un vestitor strigă: «Tu, cel care cauți binele, apropie-te! Tu, cel care cauți răul, oprește-te!»”[20]

Grija pentru actele de adorare și pentru obligații, precum și păstrarea lor cu statornicie, sunt, așadar, printre cele mai mari ajutoare pentru a fi mai întâi o cheie a binelui pentru tine, apoi pentru ceilalți.

20 Relatat de al-Tirmidhī (682), Ibn Mājah (1642), Ibn Ḥibbān (3435) și al-Ḥākim (1/583), de la Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el. Al-Ḥākim l-a declarat autentic potrivit criteriilor celor doi șeici. Al-Albānī l-a clasificat ḥasan în Ṣaḥīḥ al-Jāmiʿ (759).

Al cincilea lucru — Străduința de a te ține departe de păcate

Printre lucrurile prin care robul devine o cheie a binelui și o încuietoare a răului se află străduința de a-și ține sufletul departe de păcate și de a ocoli căile care duc la cele oprite și la neascultarea față de Allah, Cel Binecuvântat și Preaînalt.

Imamul Aḥmad, Allah să aibă milă de el, a relatat în Musnad, de la al-Nawwās ibn Samʿān, Allah să fie mulțumit de el, că Profetul ﷺ a spus:

إن الله ضرب مثلًا صراطًا مستقيمًا، وعلى جنبتي الصراط أبواب، وعلى الأبواب ستور مرخاة، وفي أول الصراط مناد ينادي: يا عباد الله! ادخلوا الصراط ولا تعوجوا، ومن جوف الصراط - وفي لفظ: ومن فوق الصراط - مناد ينادي يا عبد الله! لا تفتح الباب فإنك إن فتحته تلجه

„Allah a dat pilda unui drum drept, de o parte și de alta a căruia se află porți, iar peste porți sunt lăsate perdele. La începutul drumului se află un vestitor care strigă: «Robi ai lui Allah, intrați pe drum și nu vă abateți!» Dinăuntrul drumului — iar într-o altă versiune, de deasupra drumului — un alt vestitor strigă: «Rob al lui Allah, nu deschide poarta! Dacă o deschizi, vei intra prin ea.»”

Apoi a lămurit pilda:

أما الصراط فهو الإسلام، وأما السوران فحدود الله، وأما الأبواب التي عليها ستور مرخاة فمحارم الله، وأما المنادي الذي ينادي من أول الصراط فكتاب الله، وأما المنادي الذي ينادي من جوف الصراط أو من فوق الصراط فواعظ الله في قلب كل مسلم

„Drumul este Islamul, cele două ziduri sunt hotarele lui Allah, iar porțile acoperite cu perdele sunt lucrurile pe care Allah le-a oprit. Vestitorul care strigă la începutul drumului este Cartea lui Allah. Iar vestitorul care strigă dinăuntrul drumului sau de deasupra lui este îndemnul lui Allah din inima fiecărui musulman."[21]

Aceasta este una dintre binefacerile lui Allah asupra fiecărui musulman: a așezat în inima sa un îndemn care, atunci când sufletul îi vorbește despre deschiderea unei porți a celor oprite sau despre intrarea pe una dintre căile falsității, îl oprește:

يا عبد الله! لا تفتح الباب، فإنك إن فتحته تلجه

„Rob al lui Allah, nu deschide poarta! Dacă o deschizi, vei intra prin ea."

Cel care dorește să fie o cheie a binelui și o încuietoare a răului să înțeleagă, în lumina acestui hadith, că merge pe o cale dreaptă

21 Aḥmad, al-Musnad (17634); al-Ḥākim (1/144), care l-a declarat autentic potrivit criteriilor lui Muslim și a spus că nu-i cunoaște vreun defect. Al-Albānī l-a declarat autentic în Ṣaḥīḥ al-Jāmiʿ (3887).

care-l duce pe cel ce o urmează la grădinile desfătării. De o parte și de alta a acestei căi drepte se află numeroase porți, în dreapta și în stânga. Aceste porți nu au nici încuietori, nici chei, ci numai perdele, și duc la cele oprite.

Este bine cunoscut că intrarea pe o poartă acoperită cu o perdea nu cere timp și nici efort: omul o atinge cu umărul și intră repede. Nu este ca poarta închisă, care cere o cheie și osteneala de a o deschide, luându-ți timp. Printr-o poartă acoperită cu o perdea se intră repede. Tu mergi pe o cale dreaptă, iar de o parte și de alta sunt numeroase porți care duc la cele oprite, acoperite numai cu perdele.

Dacă dorește să fie o cheie a binelui, omul trebuie să se păzească cu cea mai mare grijă de porțile răului din dreapta și din stânga sa. Dacă intră printr-una dintre ele, a deschis mai întâi pentru sine poarta răului, apoi o deschide și pentru ceilalți. Căci, atunci când sufletul a intrat în cele oprite, s-a afundat în ele și a fost stăpânit de ele, nu-i mai place să fie singur acolo. Astfel, din cineva care săvârșește cele oprite, omul ajunge să-i cheme și să-i încurajeze și pe alții la ele.

Așa se întâmplă cu susținătorii falsității, cu cei care cheamă la rătăcire și cu oamenii păcătoși, în orice vreme. La început, picioarele lor se îndreaptă spre cele oprite și intră pe porțile lor, apoi ajung să-i cheme și pe alții. Cu acest înțeles, califul drept călăuzit ʿUthmān ibn ʿAffān, Allah să fie mulțumit de el, a spus:

ودت الزانية لو زنى النساء كلهن

„Femeia care săvârșește desfrâu și-ar dori ca toate femeile să săvârșească desfrâu.”[22]

Cel care a intrat în cele oprite și s-a afundat în ele nu dorește să fie singur acolo. Sufletul său începe să treacă de la săvârșirea celor oprite la chemarea altora către ele. Astfel ajunge — căutăm adăpost la Allah! — o cheie a răului și o încuietoare a binelui.

22 Vezi al-Istiqāmah a lui Ibn Taymiyyah (2/257).

Al șaselea lucru — Rugăciunea de cerere

Rugăciunea de cerere este cheia oricărui bine. Unul dintre înaintași a spus despre aceasta:

تأملت في جماع الخير فوجدت للخير أبوابًا كثيرة:
الصلاة خير، الصيام خير، الحج خير، أبواب الخير
كثيرة، ووجدت أن ذلك كله بيد الله، فأيقنت أن
الدعاء مفتاح كل خير

„Am cugetat la tot ceea ce adună binele și am găsit numeroase porți ale lui: rugăciunea este bine, postul este bine, pelerinajul este bine. Porțile binelui sunt numeroase. Am văzut că toate acestea se află în mâna lui Allah și am dobândit certitudinea că rugăciunea de cerere este cheia oricărui bine."

Nu poți să te rogi, să faci pelerinajul, să postești, să dai milostenie, să te porți cu bunătate față de părinți sau să faci alte fapte bune decât dacă Allah te ajută.

ولذلك كان رسول الله ﷺ يرتجز يوم الأحزاب:

والله لولا الله ما اهتدينا
ولا صمنا ولا صلينا

De aceea, în ziua bătăliei al-Aḥzāb, Trimisul lui Allah ﷺ rostea în ritmul versurilor:
> Pe Allah, fără Allah nu ne-am fi călăuzit,
> nici n-am fi postit și nici nu ne-am fi rugat.[23]

﴿وَلَوْلَا فَضْلُ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُۥ مَا زَكَىٰ مِنكُم مِّنْ أَحَدٍ أَبَدًا وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يُزَكِّى مَن يَشَآءُ﴾

„Dacă n-ar fi fost harul lui Allah asupra voastră și îndurarea Lui, niciunul dintre voi n-ar fi fost curățit vreodată. Dar Allah îl curățește pe cine voiește."
[Coran, al-Nūr 24:21, fragment].

23 Relatat de al-Bukhārī (6620) și Muslim (1803).

Allah Preaînaltul spune:

﴿وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ حَبَّبَ إِلَيْكُمُ ٱلْإِيمَٰنَ وَزَيَّنَهُۥ فِى قُلُوبِكُمْ وَكَرَّهَ إِلَيْكُمُ ٱلْكُفْرَ وَٱلْفُسُوقَ وَٱلْعِصْيَانَ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلرَّٰشِدُونَ فَضْلًا مِّنَ ٱللَّهِ وَنِعْمَةً﴾

„Dar Allah v-a făcut dragă credința și a împodobit-o în inimile voastre, făcându-vă urâte necredința, păcatul și neascultarea. Aceștia sunt cei drept călăuziți, printr-un har și o binefacere de la Allah."

[Coran, al-Ḥujurāt 49:7–8, fragmente].

Dacă dorești să fii o cheie a binelui și să te numeri printre oamenii virtuții, printre învățații vrednici și printre cei ce împlinesc lucruri înalte și măreațe, cere-I lui Allah, Cel Atotputernic și Măreț! Toate acestea se află în mâna Lui, Cel Măreț și Preaînalt.
De aceea, mai mulți învățați au spus:

الدعاء مفتاح كل خير، فمن وفق لهذا المفتاح وفق للخير، ومن حرم هذا المفتاح حرم من الخير

„Rugăciunea de cerere este cheia oricărui bine. Celui care este călăuzit spre această cheie i se dă călăuzire spre bine, iar cel lipsit de această cheie este lipsit de bine."

Rugăciunea de cerere, refugiul la Allah, Cel Atotputernic și Măreț, sinceritatea față de El și grija pentru buna-cuviință, condițiile și regulile rugăciunii, stabilite în Cartea lui Allah și în Sunnah Profetului Său ﷺ, sunt printre cele mai însemnate lucruri — ba chiar o temelie — în această privință. Poți să te îndrepți către Allah cu sinceritate, nădăjduind în El, în făgăduința și în darul

Său. Allah îți răspunde la rugăciune și îți petreci întreaga viață ca o cheie a binelui și o încuietoare a răului.
Sunt multe rugăciuni de cerere legate de acest subiect. Nu mă voi lungi amintindu-le, ci voi arăta una pe care Profetul nostru ﷺ o rostea de fiecare dată când ieșea din casă:

اللهم إني أعوذ بك أن أَضِلَّ أو أُضَلَّ، أو أَزِلَّ أو أُزَلَّ،
أو أَظْلِمَ أو أُظْلَمَ، أو أَجْهَلَ أو يُجْهَلَ عَلَيَّ

„O, Allah, caut adăpost la Tine ca să nu rătăcesc și să nu fiu rătăcit, să nu alunec și să nu fiu făcut să alunec, să nu nedreptățesc și să nu fiu nedreptățit, să nu mă port nesăbuit și să nu se poarte cineva nesăbuit cu mine!”[24]

Observă această rugăciune măreață, frumusețea ei și cât de mare nevoie ai de ea de fiecare dată când ieși din casă. Dacă Allah te cinstește și-ți răspunde la această rugăciune, devii o cheie a binelui și o încuietoare a răului.
Unul dintre înaintași spunea în rugăciunea sa:

اللهم سلمني، وسلم مني

„O, Allah, păzește-mă și păzește-i pe ceilalți de răul meu!”

Rugăciunea Profetului ﷺ este însă mai cuprinzătoare, mai măreață și mai deplină.

Cel care dorește să fie o cheie a binelui să se refugieze, așadar, la Allah, Cel Măreț și Preaînalt, și să stăruie în cererea către El, Cel Slăvit și Preaînalt, ca să-l cinstească deschizându-i porțile binelui.

24 Relatat de Abū Dāwūd (5094), Ibn Mājah (3884) și al-Tirmidhī (3427), de la Umm Salamah, Allah să fie mulțumit de ea. Al-Tirmidhī l-a clasificat ḥasan ṣaḥīḥ. Al-Albānī l-a declarat autentic în al-Silsilah al-Ṣaḥīḥah (3163).

Printre rugăciunile mărețe pe care Profetul nostru ﷺ le rostea cu statornicie în fiecare zi, după rugăciunea de fajr, se află:

اللهم إني أسألك علمًا نافعًا، وعملًا متقبلًا، ورزقًا طيبًا

„O, Allah, Îți cer cunoaștere folositoare, fapte primite și mijloace de trai curate!”[25]

Tot dintre ele face parte rugăciunea pe care Profetul ﷺ i-a învățat-o lui ʿĀ’ishah, Allah să fie mulțumit de ea:

اللهم إني أسألك من الخير كله عاجله وآجله، ما علمت منه وما لم أعلم، وأعوذ بك من الشر كله عاجله وآجله، ما علمت منه وما لم أعلم، اللهم إني أسألك من خير ما سألك عبدك ونبيك، وأعوذ بك من شر ما عاذ به عبدك ونبيك، اللهم إني أسألك الجنة وما قرب إليها من قول أو عمل، وأعوذ بك من النار وما قرب إليها من قول أو عمل، وأسألك أن تجعل كل قضاء قضيته لي خيرًا

„O, Allah, Îți cer tot binele, cel apropiat și cel îndepărtat, ceea ce cunosc din el și ceea ce nu cunosc. Caut adăpost la Tine de tot răul, cel apropiat și cel îndepărtat, ceea ce cunosc din el și ceea ce nu cunosc. O, Allah, Îți cer din binele pe care Ți l-a cerut robul și

25 Relatat de Aḥmad (26521) și Ibn Mājah (925), de la Umm Salamah, Allah să fie mulțumit de ea. Al-Albānī l-a declarat autentic în Ṣaḥīḥ Ibn Mājah (753).

Profetul Tău și caut adăpost la Tine de răul de care a căutat adăpost robul și Profetul Tău. O, Allah, Îți cer Paradisul și orice vorbă sau faptă care mă apropie de el. Caut adăpost la Tine de Foc și de orice vorbă sau faptă care mă apropie de el. Și Îți cer să faci bună pentru mine fiecare hotărâre pe care ai hotărât-o pentru mine."[26]

26 Relatat de Aḥmad (25019), Ibn Mājah (3846) și Ibn Ḥibbān (869), de la ʿĀ'ishah, Allah să fie mulțumit de ea. Al-Albānī l-a declarat autentic în al-Silsilah al-Ṣaḥīḥah (1542).

Al șaptelea lucru — Ocolirea prilejurilor de tulburare și a îndoielilor

Printre lucrurile prin care omul devine o cheie a binelui se află ocolirea prilejurilor de tulburare și a îndoielilor, precum și grija de a se păzi de ele.
Aceasta îl păstrează pe rob în siguranță și-l păzește și de a deveni o cheie a răului pentru oameni. ʿAbd Allāh ibn Masʿūd, Allah să fie mulțumit de el, a spus:

إنها ستكون أمور مشتبهات، فعليكم بالتؤدة؛ فإنك أن تكون تابعًا في الخير خير من أن تكون رأسًا في الشر

„Vor veni lucruri îndoielnice. Păstrați-vă cumpătul, căci este mai bine să fii un următor în bine decât un conducător în rău.”[27]

Cel care dorește să fie o cheie a binelui și o încuietoare a răului să fie, așadar, atent în privința lucrurilor îndoielnice și a tulburărilor. Să nu se arunce înaintea lor și să nu se avânte asemenea celor pripiți, nechibzuiți și nesăbuiți, care se duc singuri la pierzanie și-i trag și pe alții după ei. Dimpotrivă, să aibă răbdare, să chibzuiască și să ia legătura cu marii învățați și cu imamii de seamă, cerându-le sfatul și călăuzindu-se după părerile lor. Să nu se repeadă după o părere proprie, după o patimă care i-a plăcut sau după niște vorbe care i s-au spus și spre care a fost împins. Dacă se avântă fără cumpătare și răbdare, se prinde

27 Relatat de Ibn Abī Shaybah în al-Muṣannaf (15/34) și de al-Bayhaqī în al-Shuʿab (7/297).

singur în rău și devine, de asemenea, o cheie a răului pentru ceilalți.

De aceea, omul trebuie să aibă răbdare și să chibzuiască, să abordeze lucrurile cu liniște și cumpătare, să-i consulte pe învățați și să-L roage mult pe Allah, Cel Slăvit și Preaînalt, să-l țină departe de rău. Să nu se repeadă, să nu se lase dus după tulburări și îndoieli, ieșind în întâmpinarea lor și implicându-se în ele, pentru ca apoi să se trezească prins și să fi deschis răul asupra sa și asupra celorlalți.

Al optulea lucru — Blândețea și purtarea nobilă față de oameni

Printre lucrurile prin care omul devine o cheie a binelui se află blândețea în toate și purtarea nobilă față de oameni.

Acestea sunt printre cele mai mari ajutoare pentru a deveni o cheie a binelui.

Fii încredințat, frate căruia Allah îi dă izbândă, că purtarea aspră și relațiile urâte nu deschid inimile oamenilor. Allah, Cel Slăvit și Preaînalt, i-a spus Profetului Său, cel mai de seamă dintre fiii lui Adam:

﴿فَبِمَا رَحْمَةٍ مِّنَ ٱللَّهِ لِنتَ لَهُمْ ۖ وَلَوْ كُنتَ فَظًّا غَلِيظَ ٱلْقَلْبِ لَٱنفَضُّوا۟ مِنْ حَوْلِكَ﴾

„Printr-o îndurare de la Allah ai fost blând cu ei. Dacă ai fi fost aspru și cu inima împietrită, s-ar fi împrăștiat din jurul tău.”
[Coran, Āl ʿImrān 3:159, fragment].

Sufletele fug de omul dur, sever, încăpățânat și cu purtare urâtă. Chiar dacă ceea ce le spune este bine, grosolănia felului său de a fi, purtarea rea și asprimea vorbelor îi îndepărtează pe oameni de el.

Ca să fie o cheie a binelui, omul trebuie să se poarte cu blândețe față de oameni, să le vorbească frumos și liniștit, cu smerenie, fără îngâmfare, fără să se ridice deasupra lor și fără să-i trateze de sus. Dacă aș începe să dau exemple din Sunnah Profetului ﷺ, ne-am lungi mult. Voi da însă unul singur, uimitor și impresionant:

Când Profetul nostru ﷺ a intrat biruitor în Mecca, orașul în care fusese chinuit atât de mult, Abū Bakr al-Ṣiddīq, Allah să fie mulțumit de el, s-a dus și l-a adus de mână la Profet ﷺ pe tatăl său, care încă nu primise Islamul. Era un om foarte bătrân. Părul bărbii, al capului și al sprâncenelor îi era alb precum planta thaghāmah. Abū Bakr l-a adus la Profet ﷺ. Ce a spus el ﷺ?

هلا تركت الشيخ في بيته حتى أكون أنا آتيه فيه

„De ce nu l-ai lăsat pe bătrân în casa lui, ca să merg eu la el acolo?”[28]

Ce efect are asupra inimilor această purtare înaltă și măreață, venită de la un om care a intrat biruitor într-un oraș în care fusese chinuit atât de mult?
Apoi Profetul ﷺ și-a pus mâna pe pieptul lui și a spus:

تشهد أن لا إله إلا الله، وأني رسول الله؟

„Mărturisești că nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah și că eu sunt Trimisul lui Allah?”

El a răspuns:

أشهد أن لا إله إلا الله وأنك رسول الله

„Mărturisesc că nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah și că tu ești Trimisul lui Allah.”

28 Relatat de Aḥmad (26956), Ibn Ḥibbān (7208) și al-Ḥākim (3/46), care a spus: „Acest hadith este autentic potrivit criteriilor lui Muslim.”

Iar lui Muʿādh ibn Jabal, un tânăr dintre companionii săi, i-a spus, punându-și mâna pe umărul lui:

يا معاذ! إني أحبك، فلا تدعن دبر كل صلاة أن

تقول: اللهم أعني على ذكرك، وشكرك، وحسن عبادتك

„Muʿādh, cu adevărat te iubesc! Să nu omiți să spui după fiecare rugăciune: «O, Allah, ajută-mă să Te pomenesc, să-Ți mulțumesc și să Te ador frumos!»”[29]

Ce deosebire între aceasta și cel care-i vorbește celui tânăr astfel:

يا ولد!

„Băiete!”,

يا جاهل!

„Neștiutorule!”

sau în alte feluri aspre, prin cuvinte care închid inimile și îndepărtează sufletele!

Cel care dorește să fie o cheie a binelui să se împodobească, așadar, cu purtarea nobilă și vrednică. Profetul ﷺ a spus:

إنما بعثت لأتمم صالح الأخلاق

„Am fost trimis doar pentru a desăvârși însușirile bune.”[30]

29 Relatat de Aḥmad (22172), Abū Dāwūd (1522), al-Nasāʾī în al-Kubrā (9937), Ibn Ḥibbān (2020) și al-Ḥākim (1/407), care l-a declarat autentic potrivit criteriilor celor doi șeici. Al-Albānī l-a declarat autentic în Ṣaḥīḥ al-Jāmiʿ (7969).

30 Relatat de Aḥmad (8952), al-Bukhārī în al-Adab al-Mufrad (273) și al-Ḥākim (3/613), de la Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el. Al-Albānī l-a declarat autentic în al-Silsilah al-Ṣaḥīḥah (45).

Al nouălea lucru — Graba de a face binele

Robul nu poate împlini deschiderea binelui pentru oameni decât dacă el însuși se îngrijește de bine, îl săvârșește și se grăbește spre el. Privește cuvintele lui Shuʿayb, pacea fie asupra lui, către neamul său:

﴿وَمَآ أُرِيدُ أَنْ أُخَالِفَكُمْ إِلَىٰ مَآ أَنْهَىٰكُمْ عَنْهُ﴾

„Nu vreau să fac, împotriva voastră, tocmai ceea ce vă opresc să faceți.”
[Coran, Hūd 11:88, fragment].

De aceea, cel care-i cheamă pe oameni la bine trebuie să fie el însuși printre cei care se grăbesc spre bine. Allah Preaînaltul spune:

﴿لَّقَدْ كَانَ لَكُمْ فِى رَسُولِ ٱللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُواْ ٱللَّهَ وَٱلْيَوْمَ ٱلْءَاخِرَ وَذَكَرَ ٱللَّهَ كَثِيرًا﴾

„Aveți în Trimisul lui Allah o pildă frumoasă, pentru cel care nădăjduiește în Allah și în Ziua de Apoi și Îl pomenește mult pe Allah.”
[Coran, al-Aḥzāb 33:21].

Nu este de ajuns ca omul să cheme la bine prin vorbe, iar în viața sa să fie nepăsător și să piardă ceea ce propovăduiește. Faptele lui trebuie să fie o pildă. Lucrurile devin deosebit de primejdioase când faptele celui care-i cheamă pe oameni la bine îi cheamă, de fapt, la rău.

Ibn al-Qayyim, Allah să aibă milă de el, a spus:

علماء السوء جلسوا على باب الجنة يدعون إليها بأقوالهم، ويدعونهم إلى النار بأفعالهم، فكلما قالت أقوالهم للناس: هلموا! قالت أفعالهم: لا تسمعوا منهم؛ فلو كان ما دعوا إليه حقًا كانوا أول المستجيبين له؛ فهم في الصورة أدلاء

„Învățații răi s-au așezat la poarta Paradisului, chemându-i pe oameni spre el prin vorbele lor și chemându-i la Foc prin faptele lor. De fiecare dată când vorbele lor le spun oamenilor: «Veniți!», faptele lor le spun: «Nu-i ascultați! Dacă lucrul la care vă cheamă ar fi adevărat, ei ar fi primii care să-l urmeze.» În aparență, ei sunt călăuze”

— adică acești învățați răi par călăuze care le arată oamenilor Paradisul —

وفي الحقيقة قطاع الطريق

„dar în realitate sunt tâlhari care le taie calea.”[31]

31 Al-Fawā'id, p. 85.

Al zecelea lucru — Amintirea Vieții de Apoi și a înfățișării înaintea lui Allah

Printre lucrurile prin care omul devine o cheie a binelui se află amintirea Vieții de Apoi, a înfățișării înaintea lui Allah, Cel Binecuvântat și Preaînalt, și a răsplătirii oamenilor pentru faptele lor. Tot ceea ce spune și tot ceea ce săvârșește va întâlni la Allah, Cel Atotputernic și Măreț, în Ziua Învierii.
Să-și amintească și faptul că Paradisul are opt porți, iar Focul șapte. Allah, Cel Binecuvântat și Preaînalt, spune la sfârșitul surei al-Zumar:

﴿وَسِيقَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ إِلَىٰ جَهَنَّمَ زُمَرًا ۖ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءُوهَا
فُتِحَتْ أَبْوَٰبُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَآ أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ ۚ
يَتْلُونَ عَلَيْكُمْ ءَايَٰتِ رَبِّكُمْ وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَآءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا
قَالُواْ بَلَىٰ وَلَٰكِنْ حَقَّتْ كَلِمَةُ ٱلْعَذَابِ عَلَى ٱلْكَٰفِرِينَ
قِيلَ ٱدْخُلُوٓاْ أَبْوَٰبَ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۖ فَبِئْسَ مَثْوَى

ٱلْمُتَكَبِّرِينَ وَسِيقَ ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوْا۟ رَبَّهُمْ إِلَى ٱلْجَنَّةِ زُمَرًا ۖ حَتَّىٰٓ
إِذَا جَآءُوهَا وَفُتِحَتْ أَبْوَٰبُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا سَلَٰمٌ عَلَيْكُمْ
طِبْتُمْ فَٱدْخُلُوهَا خَٰلِدِينَ وَقَالُوا۟ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِى صَدَقَنَا
وَعْدَهُۥ وَأَوْرَثَنَا ٱلْأَرْضَ نَتَبَوَّأُ مِنَ ٱلْجَنَّةِ حَيْثُ نَشَآءُ ۖ
فَنِعْمَ أَجْرُ ٱلْعَٰمِلِينَ ﴿

„Cei care nu au crezut vor fi mânați în cete spre Gheena. Când vor ajunge la ea, porțile ei se vor deschide, iar păzitorii ei le vor spune: «Oare nu v-au venit trimiși dintre voi, care vă recitau versetele Stăpânului vostru și vă preveneau despre întâlnirea acestei zile?» Ei vor spune: «Ba da!» Dar cuvântul osândei s-a adeverit împotriva necredincioșilor. Li se va spune: «Intrați pe porțile Gheenei, în care veți rămâne veșnic!» Ce rea este sălășluirea celor îngâmfați! Iar cei care s-au temut de Stăpânul lor vor fi conduși în cete spre Paradis. Când vor ajunge la el, porțile lui fiind deschise, păzitorii lui le vor spune: «Pace vouă! Ați fost buni, așadar intrați în el pentru a rămâne veșnic!» Ei vor spune: «Laudă lui Allah, care Și-a împlinit făgăduința față de noi și ne-a dat pământul ca moștenire! Ne putem așeza în Paradis oriunde dorim.» Cât de minunată este răsplata celor care au făptuit!”
[Coran, al-Zumar 39:71–74].

Paradisul are porți, iar porțile sale au chei. Focul are și el porți, iar porțile sale au chei. Cheile Paradisului și ale Focului se află în această lume, nu în Viața de Apoi. În Viața de Apoi nu există decât răsplată și socoteală; lumea aceasta este cea în care se află cheile.

Cheile Paradisului sunt tawḥīd-ul, rugăciunea, postul, ascultarea de Allah, Cel Atotputernic și Măreț, și îndeplinirea poruncilor.

Cheile Focului sunt asocierea de parteneri lui Allah, necredința în El, Cel Slăvit și Preaînalt, neascultarea și păcatele.

Celui care moare în asociere sau în necredință față de Allah, Cel Binecuvântat și Preaînalt, i se vor deschide porțile Focului și va rămâne în el pentru totdeauna.

Cât despre neascultarea și păcatele mai prejos de acestea, dacă cel care le-a săvârșit intră în Foc, va fi chinuit acolo potrivit păcatelor sale. În Foc nu rămâne veșnic decât cel care-I asociază parteneri lui Allah.

În cele două Ṣaḥīḥ, Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, a relatat că Profetul ﷺ a spus:

من أنفق زوجين في سبيل الله نودي يوم القيامة من أبواب الجنة: يا عبد الله! هذا خير، فمن كان من أهل الصلاة نودي من باب الصلاة، ومن كان من أهل الصيام نودي من باب الريان، ومن كان من أهل الجهاد نودي من باب الجهاد، ومن كان من أهل الصدقة نودي من باب الصدقة

„Cel care cheltuiește două bunuri de același fel pe calea lui Allah va fi chemat în Ziua Învierii de la porțile Paradisului: «Rob al lui Allah, aici este bine!» Cel care s-a dedicat rugăciunii va fi chemat de la Poarta Rugăciunii, cel care s-a dedicat postului va fi chemat de la Poarta al-Rayyān, cel care s-a dedicat jihād-ului va fi chemat de la Poarta Jihād-ului, iar cel care s-a dedicat milosteniei va fi chemat de la Poarta Milosteniei."

Abū Bakr, Allah să fie mulțumit de el, a întrebat:

يا رسول الله! ما على من نودي من هذه الأبواب من ضرورة، فهل يدعى أحد من هذه الأبواب كلها؟

„Trimis al lui Allah, cel chemat de la una dintre aceste porți nu va avea nicio lipsă. Dar va fi cineva chemat de la toate?"

El a răspuns:

نعم، وأرجو أن تكون منهم

„Da, și nădăjduiesc că tu vei fi unul dintre ei."[32]

Păstrarea de către rob a acestor fapte de ascultare și acte de adorare — rugăciunea, postul, milostenia și celelalte — reprezintă, așadar, chei ale Paradisului.
Tot astfel este și chemarea oamenilor la bine:

الدال على الخير كفاعله

„Cel care arată binele este asemenea celui care-l săvârșește."[33]

Acesta este un merit măreț: chemi pe cineva la o faptă de ascultare, el o împlinește și ție ți se scrie o răsplată asemenea răsplății lui, iar treptele tale în grădinile desfătării se înalță. Astfel ai arătat binele și ai fost o cheie a lui.

Unul dintre lucrurile importante în această privință măreață este, așadar, să-ți amintești de Paradis, de Foc și de înfățișarea înaintea lui Allah, Cel Binecuvântat și Preaînalt.

32 Al-Bukhārī (1897) și Muslim (1027).

33 Al-Tirmidhī a relatat hadithul cu această formulare (2670); al-Ḍiyā' al-Maqdisī, al-Mukhtārah (2193), de la Anas, ca vorbă a Profetului ﷺ. Al-Albānī l-a declarat autentic în al-Silsilah al-Ṣaḥīḥah (1660).

Al unsprezecelea lucru — Prietenia cu oamenii buni și tovărășia celor drepți

Să ne împrietenim cu oamenii buni și să stăm alături de cei drepți. În cele două Ṣaḥīḥ, Abū Mūsā al-Ashʿarī, Allah să fie mulțumit de el, a relatat că Profetul ﷺ a spus:

إنما مثل الجليس الصالح والجليس السوء كحامل المسك، ونافخ الكير، فحامل المسك: إما أن يحذيك، وإما أن تبتاع منه، وإما أن تجد منه ريحًا طيبة، ونافخ الكير: إما أن يحرق ثيابك، وإما أن تجد ريحًا خبيثة

„Pilda tovarășului bun și a tovarășului rău este asemenea vânzătorului de mosc și celui care suflă în foale. Vânzătorul de mosc fie îți dăruiește, fie cumperi de la el, fie simți de la el un miros plăcut. Iar cel care suflă în foale fie îți arde hainele, fie simți de la el un miros urât."[34]

34 Al-Bukhārī (5534) și Muslim (2628).

Cel care dorește să fie o cheie a binelui să stăruie alături de oamenii binelui, ai virtuții și ai ascultării. Allah, Cel Atotputernic și Măreț, spune:

﴿وَٱصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ ٱلَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُم بِٱلْغَدَوٰةِ وَٱلْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُۥ ۖ وَلَا تَعْدُ عَيْنَاكَ عَنْهُمْ تُرِيدُ زِينَةَ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ۖ وَلَا تُطِعْ مَنْ أَغْفَلْنَا قَلْبَهُۥ عَن ذِكْرِنَا وَٱتَّبَعَ هَوَىٰهُ وَكَانَ أَمْرُهُۥ فُرُطًا﴾

„Rămâi cu răbdare alături de cei care-L cheamă pe Stăpânul lor dimineața și seara, dorind Fața Sa. Ochii tăi să nu treacă dincolo de ei, dorind podoaba vieții pământești. Nu te supune celui a cărui inimă am făcut-o nepăsătoare față de pomenirea Noastră, care și-a urmat patima și a cărui purtare a întrecut măsura."
[Coran, al-Kahf 18:28].

Să se păzească cu cea mai mare grijă de tovărășia oamenilor răi, căci în Ziua Învierii va regreta cu un regret care nu-i va mai folosi:

﴿وَيَوْمَ يَعَضُّ ٱلظَّالِمُ عَلَىٰ يَدَيْهِ يَقُولُ يَٰلَيْتَنِى ٱتَّخَذْتُ مَعَ ٱلرَّسُولِ سَبِيلًا يَٰوَيْلَتَىٰ لَيْتَنِى لَمْ أَتَّخِذْ فُلَانًا خَلِيلًا لَّقَدْ أَضَلَّنِى عَنِ ٱلذِّكْرِ بَعْدَ إِذْ جَآءَنِى ۗ وَكَانَ ٱلشَّيْطَٰنُ لِلْإِنسَٰنِ خَذُولًا﴾

„În ziua când cel nedrept își va mușca mâinile, spunând: «O, de-aș fi urmat o cale alături de Trimis! Vai mie! De nu l-aș fi luat pe cutare drept prieten! El m-a îndepărtat de Pomenire după ce ea ajunsese la mine.» Diavolul îl părăsește întotdeauna pe om.”
[Coran, al-Furqān 25:27–29].

Al doisprezecelea lucru — Grija de a răspândi binele

Să le dorim oamenilor binele atunci când trăim și stăm alături de ei, ocupându-i cu binele și îndepărtându-i de rău. Profetul ﷺ a spus:

الدين النصيحة، الدين النصيحة، الدين النصيحة

„Religia este sfat sincer. Religia este sfat sincer. Religia este sfat sincer."[35]

Omul nu devine o cheie a binelui decât dacă, în fiecare adunare la care ia parte, se îngrijește să răspândească binele.
Ibn al-Qayyim, Allah să aibă milă de el, a spus despre cuvintele lui Allah Preaînaltul:

﴿وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنتُ﴾

„M-a făcut binecuvântat oriunde m-aș afla"
[Coran, Maryam 19:31, fragment]:

35 Relatat de Muslim (55), de la Tamīm al-Dārī, Allah să fie mulțumit de el.

أي معلمًا للخير داعيًا إلى الله، مذكرًا به، مرغبًا في طاعته، فهذا من بركة الرجل، ومن خلا من هذا فقد خلا من البركة، ومحقت بركة لقائه والاجتماع به

„Adică învățător al binelui, chemător la Allah, care amintește de El și încurajează ascultarea de El. Aceasta face parte din binecuvântarea unui om. Cel lipsit de aceste lucruri este lipsit de binecuvântare, iar binecuvântarea întâlnirii și a tovărășiei sale s-a șters."[36]

Am amintit deja cuvintele Profetului ﷺ din hadithul de mai înainte:

خيركم من يرجى خيره ويؤمن شره

„Cel mai bun dintre voi este acela de la care se așteaptă bine și de al cărui rău oamenii sunt în siguranță."

36 Risālat Ibn al-Qayyim ilā Aḥad Ikhwānih, p. 5.

Al treisprezecelea lucru — Porțile binelui se deschid una după alta

Porțile binelui se succed: celui căruia i se deschide una dintre ele i se deschid și altele. Aceasta face parte din binefacerea lui Allah. Învățații spun:

إن الحسنة تنادي أختها وتدعوها

„Fapta bună își cheamă sora și o îndeamnă să vină."

Dacă ți se deschide inima spre una dintre porțile binelui și ea vine în întâmpinarea ta, aceasta este una dintre binefacerile lui Allah asupra ta. Fapta bună cheamă altă faptă bună:

﴿هَلۡ جَزَآءُ ٱلۡإِحۡسَٰنِ إِلَّا ٱلۡإِحۡسَٰنُ﴾

„Oare răsplata binelui poate fi altceva decât binele?"
[Coran, al-Raḥmān 55:60].

Dacă simți în tine dorință și energie pentru una dintre porțile binelui, folosește prilejul înainte să se așeze ceva între tine și ea. Dacă intri pe poarta binelui, chiar dacă este vorba de un lucru mic, vei vedea că acest bine puțin cheamă alt bine și-ți deschide și alte porți. Fapta bună cheamă altă faptă bună, iar fapta rea — căutăm adăpost la Allah! — cheamă și ea altă faptă rea:

﴿ثُمَّ كَانَ عَٰقِبَةَ ٱلَّذِينَ أَسَٰٓـُٔواْ ٱلسُّوٓأَىٰٓ﴾

„Apoi, sfârșitul celor care au făcut rău a fost cel mai rău."
[Coran, al-Rūm 30:10, fragment].

Printre hadithurile cu acest înțeles se află cel relatat de Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, că Profetul ﷺ a spus:

ما فتح رجل باب عطية بصدقة أو صلة إلا زاده الله تعالى بها كثرة

„Niciun om nu deschide poarta dăruirii printr-o milostenie sau prin păstrarea unei legături de rudenie fără ca Allah Preaînaltul să-i sporească prin aceasta belșugul."[37]

Omul trebuie, așadar, să-și folosească energia și dorința de a face bine. Sufletul are momente în care se îndreaptă spre bine și momente în care dă înapoi. Dacă se îndreaptă spre una dintre porțile binelui, intră, chiar dacă binele este puțin. Acest bine puțin te trage spre alt bine. Așa urci prin porțile binelui și înaintezi, treaptă cu treaptă, pe înălțimile sale.

Ferește-te să te lipsești singur de vreun bine, chiar dacă este puțin, căci se poate așeza ceva între tine și el. Allah, Cel Atotputernic și Măreț, se interpune între om și inima sa. Folosește, așadar, binele puțin: el te trage spre mult bine.

37 Relatat de Aḥmad (9624) și al-Bayhaqī în al-Shuʿab (3140). Al-Albānī l-a declarat autentic în al-Silsilah al-Ṣaḥīḥah (2231).

Al paisprezecelea lucru — Nu dispreţui porţile binelui deschise pentru ceilalţi

Celui căruia i s-a deschis una dintre porţile binelui nu-i este îngăduit să dispreţuiască alte porţi ale binelui deschise pentru ceilalţi. Dacă ţi s-a deschis, de pildă, calea rugăciunii şi ai fost călăuzit să te rogi, să ţii posturi de bunăvoie sau să împlineşti anumite fapte bune şi acte de virtute, nu dispreţui porţile binelui deschise pentru alţii.

Ţie ţi s-a deschis calea postului, iar altuia calea slujirii Islamului şi a unor fapte frumoase, pe care poate nu le socoteşti însemnate în comparaţie cu rugăciunea, postul sau milostenia ta. Dar faptele celuilalt pot fi mai mari şi mai înalte decât ale tale înaintea lui Allah, Cel Slăvit şi Preaînalt.

Ideea este că cel căruia i s-a deschis o poartă a binelui să nu dispreţuiască porţile binelui aflate la ceilalţi. Tu te afli în bine, iar el se află în bine. Nu dispreţui nimic din binele pe care Allah l-a deschis pentru alţii.

Unii oameni — iar aceasta este o problemă pentru mulţi dintre noi — sunt călăuziţi spre o faptă de ascultare, precum postul sau rugăciunea de noapte. Apoi îl văd pe altcineva care nu face ceea ce fac ei şi poate îl privesc de sus şi-l micşorează. Dar acela poate avea, între el şi Allah, Cel Slăvit şi Preaînalt, fapte foarte înalte, mai mari decât această faptă de ascultare al cărei folos se mărgineşte la cel care o săvârşeşte. Unele fapte de ascultare îi folosesc şi pe ceilalţi, iar altele îi folosesc doar celui care le săvârşeşte. De aceea, omul să nu dispreţuiască nimic din bine.

O întâmplare frumoasă, relatată despre acest subiect, s-a petrecut între imamul Mālik ibn Anas, Allah să aibă milă de el, și un om dedicat adorării. Ibn ʿAbd al-Barr a menționat-o în al-Tamhīd,[38] iar al-Dhahabī a preluat-o de la el în Siyar Aʿlām al-Nubalāʾ.[39]
ʿAbd Allāh ibn ʿAbd al-ʿAzīz al-ʿUmarī, omul dedicat adorării, i-a scris lui Mālik, îndemnându-l la retragere și la fapte de adorare și îndemnându-l să renunțe la adunările în care preda cunoașterea. Mālik i-a răspuns:

إن الله عز وجل قسم الأعمال كما قسم الأرزاق، فرب رجل فتح له في الصلاة ولم يفتح له في الصوم، وآخر فتح له في الصدقة ولم يفتح له في الصيام، وآخر فتح له في الجهاد ولم يفتح له في الصلاة، ونشر العلم وتعليمه من أفضل أعمال البر، وقد رضيت بما فتح الله لي فيه من ذلك، وما أظن ما أنا فيه بدون ما أنت فيه، وأرجو أن يكون كلانا على خير، ويجب على كل واحد منا أن يرضى بما قسم له، والسلام

„Allah, Cel Atotputernic și Măreț, a împărțit faptele așa cum a împărțit mijloacele de trai. Unui om i se poate deschide calea rugăciunii, dar nu și a postului; altuia calea milosteniei, dar nu și a postului; altuia calea jihād-ului, dar nu și a rugăciunii. Răspândirea și predarea cunoașterii sunt printre cele mai bune

38 Al-Tamhīd (7/158).
39 Siyar Aʿlām al-Nubalāʾ (8/114).

fapte de virtute. Eu sunt mulţumit cu ceea ce Allah mi-a deschis din acestea. Nu socotesc că ceea ce fac este mai prejos decât ceea ce faci tu. Nădăjduiesc că amândoi ne aflăm în bine. Fiecare trebuie să fie mulţumit de partea care i-a fost dată. Pacea fie asupra ta!"

Priveşte cuvintele acestui învăţat, Allah să aibă milă de el:

وأرجو أن يكون كلانا على خير

„Nădăjduiesc că amândoi ne aflăm în bine."

Nu i-a spus:

أنت ما تفهم

„Tu nu înţelegi"

sau

أنت ما عندك مثل ما عندي من العلم وأنت أمرك أهون

„Nu ai cunoaşterea pe care o am eu, iar ceea ce faci tu este mai puţin însemnat."

I-a vorbit frumos şi cu smerenie, încheind cu:

وأرجو أن يكون كلانا على خير

„Nădăjduiesc că amândoi ne aflăm în bine."

Eu sunt în bine, iar tu eşti în bine. Totuşi, binele pe care îl fac eu îl socotesc mai mare, căci folosul lui se întinde şi la alţii, pe când folosul omului dedicat adorării se mărgineşte la sine.

De aceea, în hadithul lui Abū al-Dardāʾ, Allah să fie mulțumit de el, Profetul ﷺ a spus:

فضل العالم على العابد كفضل القمر ليلة البدر على سائر الكواكب

„Întâietatea învățatului față de cel dedicat adorării este asemenea întâietății lunii în noaptea cu lună plină față de celelalte astre."[40]

40 Relatat de Aḥmad (21763), Abū Dāwūd (3641), al-Tirmidhī (2682), Ibn Mājah (223) și Ibn Ḥibbān (88). Al-Albānī l-a declarat autentic în Ṣaḥīḥ al-Jāmiʿ (6297).

Al cincisprezecelea lucru — Tămăduirea sufletului

Acesta este un lucru deosebit de important: tămăduirea sufletului. Cel care dorește să fie o cheie a binelui să se străduiască să-și tămăduiască sufletul de bolile inimii.

Bolile inimii sunt foarte primejdioase și îi aduc omului un rău imens: invidia, ura, resentimentele, ranchiuna și celelalte rele ascunse în inimi, pe care acestea le păstrează înlăuntrul lor.

Cel care dorește să fie o cheie a binelui să se străduiască să-și trateze și să-și tămăduiască sufletul, alungând din el bolile inimii, cerând ajutorul lui Allah, Cel Binecuvântat și Preaînalt, și rugându-L pentru aceasta.
S-au transmis de la Profetul ﷺ rugăciuni mărețe în acest sens. Printre ele se află acea rugăciune mare și binecuvântată, pe care el ﷺ a încheiat-o cu vorbele:

واسلل سخيمة صدري

„Înlătură ranchiuna din pieptul meu!”[41]

Dacă pieptul cuiva este plin de rele ascunse, de ură, de resentimente și de ranchiună, cum poate fi el o cheie a binelui pentru ceilalți? Inima îi este plină de rău ascuns, de taine rele, de ranchiună și ură. Cum poate izvorî dintr-o asemenea inimă deschiderea porților binelui pentru ceilalți? Acest invidios, plin de ranchiună, poate că se arată înaintea celorlalți drept cineva care îndreaptă lucrurile și le deschide porțile binelui, în timp ce el le strică.

41 Relatat de Aḥmad (1997), Abū Dāwūd (1510), al-Tirmidhī (3551), Ibn Mājah (3830) și Ibn Ḥibbān (947). Al-Tirmidhī l-a clasificat ḥasan ṣaḥīḥ. Al-Albānī l-a declarat autentic în Ṣaḥīḥ Abī Dāwūd (1353).

Ia drept pildă pe conducătorul celor invidioși, Iblīs. Ce a făcut atunci când l-a invidiat pe părintele nostru Adam? A venit la el sub înfățișarea unui sfătuitor sincer și de încredere și a început să-l ispitească, spunându-i lucruri prin care să-l facă să creadă că-i dorește binele.
Allah, Cel Atotputernic și Măreț, spune:

﴿فَوَسْوَسَ لَهُمَا ٱلشَّيْطَٰنُ لِيُبْدِيَ لَهُمَا مَا وُۥرِيَ عَنْهُمَا مِن سَوْءَٰتِهِمَا وَقَالَ مَا نَهَىٰكُمَا رَبُّكُمَا عَنْ هَٰذِهِ ٱلشَّجَرَةِ إِلَّآ أَن تَكُونَا مَلَكَيْنِ أَوْ تَكُونَا مِنَ ٱلْخَٰلِدِينَ وَقَاسَمَهُمَآ إِنِّى لَكُمَا لَمِنَ ٱلنَّٰصِحِينَ فَدَلَّىٰهُمَا بِغُرُورٍ﴾

„Diavolul le-a șoptit amândurora, pentru a le dezvălui ceea ce le fusese ascuns din părțile lor rușinoase, și le-a spus: «Stăpânul vostru nu v-a oprit de la acest pom decât ca să nu deveniți îngeri sau dintre cei nemuritori.» Și le-a jurat: «Eu sunt pentru voi un sfătuitor sincer.» Astfel, i-a coborât prin amăgire.”
[Coran, al-Aʿrāf 7:20–21 și fragment din 7:22].

Tot astfel, cel a cărui inimă ascunde răutate, ură sau ceva asemănător nu este potrivit să fie o cheie a binelui; dimpotrivă, va fi o cheie a răului.

Inima are nevoie de o tămăduire neîncetată și de cerere și nădejde în Allah, Cel Slăvit și Preaînalt, ca El să-i îndepărteze relele ascunse și să o curățească de asemenea lucruri. În rugăciune se spune:

اللهم آت نفسي تقواها، وزكها أنت خير من زكاها،
أنت وليها ومولاها

„O, Allah, dăruiește sufletului meu evlavia lui și curățește-l! Tu ești Cel mai bun dintre cei care-l curățesc. Tu ești Ocrotitorul și Stăpânul lui."[42]

42 Relatat de Muslim (2722), de la Zayd ibn Arqam, Allah să fie mulțumit de el.

Al șaisprezecelea lucru — Dorința robului pentru bine și pentru a le fi de folos oamenilor

Acesta este ultimul dintre aceste lucruri și le adună pe toate cele de mai sus: dorința robului pentru bine și pentru a le fi de folos oamenilor. Dacă această dorință este vie, intenția este hotărâtă, voința este fermă, iar omul cere ajutorul lui Allah și abordează lucrurile pe căile lor potrivite, va fi, cu voia lui Allah, o cheie a binelui și o încuietoare a răului.

وفي الختام أسأله - جل وعلا - بأسمائه كلها وصفاته جميعها، وبأنه - تبارك وتعالى - الفتاح العليم، وبأنه خير الفاتحين، أسأله - جل وعلا - لي ولوالدي ولمشايخنا ولعموم المسلمين؛ أن يفتح علينا أجمعين من واسع فضله وعظيم منه وجزيل عطائه، وأسأله - جل وعلا - أن يجعلنا جميعًا من مفاتيح الخير ومغاليق الشر، وأن يهدينا وأن يهدي لنا، وأن يهدي بنا، وأن ييسر الهدى لنا.

În încheiere, Îl rog pe Allah, Cel Măreț și Preaînalt, prin toate numele și atributele Sale, fiindcă El, Cel Binecuvântat și Preaînalt, este al-Fattāḥ, Atoatețiutorul și Cel mai bun dintre cei care hotărăsc, să ne deschidă mie, părinților mei, învățătorilor noștri și tuturor musulmanilor din harul Său întins, din marele Său dar și din dărnicia Sa îmbelșugată. Îl rog să ne facă pe toți chei ale binelui și încuietori ale răului, să ne călăuzească, să ne dăruiască nouă călăuzirea, să-i călăuzească pe alții prin noi și să ne înlesnească drumul călăuzirii.

وآخر دعوانا أن الحمد لله رب العالمين، وصلى الله وسلم وبارك وأنعم على عبد الله ورسوله نبينا محمد وآله وصحبه أجمعين.

Încheierea rugăciunii noastre este: toată lauda I se cuvine lui Allah, Stăpânul lumilor. Allah să-i dăruiască binecuvântare, pace, binefacere și har robului și Trimisului Său, Profetul nostru Muḥammad, familiei sale și tuturor companionilor săi.

Indice

Allah 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 21, 22, 23, 24, 25, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63
Coran 6
cunoaștere 9, 13, 14, 16, 17, 18, 35
Muḥammad 2, 11, 21, 63
Paradis 11, 12, 18, 45, 47
răbdare 38, 50
rugăciune 23, 24, 34, 41, 59, 61
Sunnah 2, 3, 11, 13, 16, 21, 25, 34, 40
tawḥīd 10, 11, 12, 13, 15, 46
Viața de Apoi 4, 46

EDIȚIE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Cum să fii o cheie a binelui

Șaisprezece îndrumări despre a deschide porțile binelui și a închide căile răului. Lucrarea discută sinceritatea, cunoașterea, înțelepciunea, blândețea și folosul adus oamenilor.

Autor: ʿAbd al-Razzāq al-Badr

Traducere în limba română

Institutul Tawhid

INSTITUTUL TAWHID

tawhid.ro